

KAPI PÉTER

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Történelemtudományi Doktori Iskola, Antikvitás Program

kapipeter@gmail.com

A druidák és a fagyöngy

Előadásomban a *Naturalis Historia* 16. könyvében található druida szertartással foglalkozom. Az idősebb Pliniusnál olvasható, fagyöngy begyűjtését tárgyaló rítus ugyanis óriási hatást gyakorolt a modern populáris kultúrára, és erre a helyre vezethető vissza a druidák képi ábrázolása is. Itt olvashatunk ugyanis a fehér ruhás papokról, akik két fehér bika feláldozása mellett egy arany sarló segítségével gyűjtik be a fehér fagyöngyöt, melyből aztán gyógyitalt vagy varázssitalt készítenek. Ez a történetet sokaknak eszébe juttathatja az Asterixből ismert druidát, Csodaturmixot is, akinek a külső vonásait szintén ez a Plinius-hely inspirálta. A modern kutatások szempontjából azonban ez a Plinius-hely elsősorban nem azért jelentős, mert megtudhatjuk belőle, hogy hogyan nézhetett ki egy druida, hanem azért, mert Plinius által ismertetett történet tekinthető a legrészletesebben bemutatott druida szertartásnak. A rítussal kapcsolatban azonban számos kérdés merül fel, melyek vizsgálata mindenképpen elengedhetetlen ahhoz, hogy többet megtudhassunk az ókori druidákról, és azok vallásáról. Egyrészt kérdéses, hogy mennyire tekinthető hitelesnek Plinius leírása, másrészt pedig az sem egyértelmű, hogy honnan származhatnak a szerző információi. Plinius a rítus bizonyos elemeivel kapcsolatban is rendkívül szűkszavú volt, így a szöveg több pontja is részletes magyarázatot igényel. Mikor gyűjthették be a fagyöngyöt a druidák? Miért áldozták fel a bikákat? Miért használhattak arany sarlót a rítus során? A prezentációmban elsősorban ezekre a kérdésekre keresem a választ.